

Posudek bakalářské práce

Paleček, Václav. *Vznik a vývoj osmanského zahraničního dluhu v druhé polovině 19. století*
Bakalářská práce
FF UK, Ústav světových dějin
Praha 2010, 64 stran rukopisu

Bakalářská práce Václava Palečka je analýzou zejména ekonomického, ale též politického vývoje Osmanské říše ve druhé polovině 19. století a na počátku 20. století s důrazem na zahraniční půjčky; první kapitola je jakýmsi vstupem do problematiky a rozborem politického a ekonomického vývoje Osmanské říše v první polovině 19. století. Autor dle mého soudu předložil pozoruhodnou studii, v níž se přesvědčivým způsobem vypořádal se složitým vnitropolitickým, zahraničněpolitickým a zejména ekonomickým vývojem, který měl dopad na stále zhoršující se postavení Osmanské říše v kontextu evropských a světových dějin. Paleček uzavírá, že důvodem chronické krize Osmanské říše byla celá řada vnějších a vnitřních faktorů, například vnitřní zadluženost, přemrštěné výdaje za sultánský dvůr, pokrytecký přístup vládnoucí elity k reformám či zakořeněná korupce. Autor také přesvědčivě prokázal, že podmínky zahraničních půjček se neustále zhoršovaly a neschopnost osmanského státu je splácet vedla k tomu, že Evropany řízená Správa osmanského veřejného dluhu „znamenala značnou újmu osmanské státní suverenity“.

Bakalářská práce Václava Palečka je rozdělena do čtyř velkých kapitol. V první kapitole autor analyzuje stav Osmanské říše na počátku 19. století a dokládá, že se nacházela ve stavu krize, jež vyžadovala reformy. Autor se v této kapitole soustředí na rozbor reformy Selima III., Mahmuda II. a Abdülmecida I., stejně jako na vnitřní zadlužení Osmanské říše a její politický vývoj, čímž si připravil prostor pro rozbor vývoje od druhé poloviny 19. století. Velmi důležitou součástí této kapitoly představuje též analýza role galatských sarrafů pro ekonomiku osmanského státu. Ve druhé kapitole Paleček pojednává o vládě Abdülmecida I. v letech 1854-1861 a uzavření první zahraniční půjčky. Třetí kapitola sleduje vývoj osmanského zahraničního dluhu a jeho dopadů pro vnitřní i zahraniční politiku od nástupu sultána Abdülázize do Berlínského kongresu v letech 1861-1878. Součástí této kapitoly jsou podrobné ekonomické analýzy vývoje Osmanské říše, jejího politického vývoje a reformy. Čtvrtá kapitola detailně rozebírá dopady tzv. Muharremového dekretu z roku 1881, pojednává o zřízení Správy osmanského veřejného dluhu a evropském finančním pronikání do osmanské ekonomiky v letech 1881-1914.

Autorova práce se opírá o důležité vydané prameny, velké množství monografií a článků zejména v anglickém, českém, ale též ve francouzském jazyku. Formální, tj. stylistická a jazyková stránka Palečkovy práce je vcelku na slušné úrovni (v této souvislosti je možné autorovi odpustit i překlepy a některá neobratná vyjádření, jichž by mohlo být dle mého soudu méně), což platí i o velmi dobrém poznámkovém aparátu. Nedostatkem je také to, že autor občas některé pojmy či jména uvádí nejednotně (například Mahmut – Mahmud; Krymská válka – krymská válka atp.). Bakalářská práce Václava Palečka patří navzdory několika výše zmíněným výtkám bezesporu k velmi dobrým studentským badatelským počínům a jako

takovou ^{ji} doporučuji k obhajobě a hodnotím klasifikačním stupněm

Vyběral
.....

V Praze 10. června 2010

Stanislav Tumis

PhDr. Stanislav Tumis, M. A., Ph.D.
Ústav světových dějin FF UK Praha